

JOHDANTO

Musiikin opetussuunnitelma on rakennettu niin, että uudet opitut asiat rakentuvat vanhan opitun päälle. Samat sisällöt toistuvat useilla vuosiluokilla syventäen ja laajentaen aikaisemmin opittua. Jokaisen vuosiluokan suunnitelmassa uusi opetettava aines on lihavoitu. Opettajalle on jätetty pedagoginen vapaus esim. soitinvalinnoissa, vierailujen järjestämisessä, integroinnissa ja eriyttämisessä muiden oppiaineiden kanssa. Myös kuunteluesimerkit ovat viitteellisiä. Opetussuunnitelmassa on kuitenkin pidetty kiinni muutamasta perusperiaatteesta:

1. Musiikinopetuksen tulee olla vahvasti toiminnallista. Opetussuunnitelman on tarkoitus antaa raamit, joissa opettaja voi toimia omien vahvuuksiensa, pedagogisten taitojensa sekä resurssien puitteissa. Työtapoina ovat laulaminen, soittaminen, musiikin kuuntelu, kuuntelukokemuksen ilmaiseminen eri tavoin esim. liikkuen, piirtäen ja sanallisesti, musiikkiliikunta ja -leikit, keksiminen, ryhmässä toimiminen.
2. Haluamme painottaa laulamista erityisesti alakoulussa, koska laulamisen on todettu vaikuttavan myönteisesti lapsen kielelliseen kehitykseen, keskittymiseen, muistiin, tarkkaavaisuuteen sekä motorisiin taitoihin. Kouluiässä musiikkia harrastavan lapsen vahva kuulojärjestelmän erottelukyky tukee ensimmäisen vieraan kielen opiskelua, jota Vantaalla painotetaan. Musiikin on todettu edistävän myös luki- ja tarkkaavaisuushäiriöisten lasten oppimista.
3. Suunnitelmaan on kirjattu musiikin perusteiden asioita, jotka ovat olennaisia ja yhtenäisiä kaikissa musiikin tyyleissä ja muodostavat perustan käytännön musisoinnille.
4. Oppisisällöissä on pyritty ottamaan huomioon mitä muissa oppiaineissa opiskellaan kullakin vuosiluokalla ilmiöpohjaisen toiminnan mahdollistamiseksi ja helpottamiseksi (esim. maailman musiikki/maantiede, musiikin historia/historia).
5. TVT- ja yrittäjäyyskasvatussisältö pohjaa valtakunnalliseen musiikin opetussuunnitelmaan.
6. Opetussuunnitelmassa oppisisällöt on mietitty kahden vuosiluokan opintokokonaisuuksina (1.-2., 3.-4., 5.-6. ja 7.-8.), joiden sisällä opetettavaa ainesta voi liikutella tarpeen mukaan. Siksi tavoitteet ovat aina kahden vuosiluokan osalta samat arvioinnin helpottamiseksi.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Oman kouluun ja sen ympäristöön tutustutaan erilaisten vierailujen merkeissä, esim. yhteistyö koulun sisällä eri luokka-asteiden välillä (esim. kummiluokka- tai musiikkiluokkatoiminnan kautta), musiikkiopiston, seurakuntien, Konserttikeskuksen, päivä- ja vanhainkotien, alueen muiden koulujen sekä musiikkitoimijoiden kanssa mahdollisuuksien mukaan.

ARVIOINTI

Arvioinnissa painotetaan musiikillisia yhteistyötaitoja sekä lapsen innostuneisuutta ja osallistumista. Arvioinnin tulee olla tavoitteiden suuntaista ja kannustavaa. Arviointi toteutetaan musiikin valtakunnallisen opetussuunnitelman edellyttämällä tavalla.

MUSIIKIN VALINNAISET TUNNIT ALAKOULUSSA

Valinnaisissa musiikin opinnoissa syvennetään ja laajennetaan kaikille yhteisen musiikinopetuksen tavoitteita ja sisältöjä. Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa täsmentyy valinnaiskurssien sisältö ja musiikin osuus monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

Musiikin valinnaisiin kursseihin valitaan sisältöjä, joilla rikastetaan tai syvennetään yhteistä musiikinopetusta.

4. -6. -luokilla tarjotaan valinnaiskursseja jokaisesta taide- ja taitoaineesta. Oppilas valitsee vuosittain kaksi eri valinnaisainetta.

Musiikin valinnaiskurssit arvioidaan yhdessä kaikille yhteisen musiikinopetuksen kanssa.

MUSIIKIN VALINNAISET TUNNIT YLÄKOULUSSA

Valinnaisissa musiikin opinnoissa syvennetään ja laajennetaan kaikille yhteisen musiikinopetuksen tavoitteita ja sisältöjä. Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa täsmentyy valinnaiskurssien sisältö ja musiikin osuus monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

Musiikin valinnaisiin kursseihin valitaan sisältöjä, joilla rikastetaan tai syvennetään yhteistä musiikinopetusta.

Musiikin laajat valinnaiset opinnot 8-9. luokilla arvioidaan osana yhteisen musiikinopetuksen kursseja. Pitkän valinnaisen musiikin valinneet oppilaat saavat musiikin päättöarvioinnin 9. luokan lopussa, muut 8. luokan lopussa.

Erityisesti pitkällä valinnaiskurssilla oppilaita kannustetaan entistä oma-aloitteellisempaan ja pitkäjänteisempään työskentelyyn.

ARVIOINTI

Valinnaiskurssit arvioidaan perusopetuksen kriteereiden mukaisesti vuosiluokalle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Lyhytkurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä. 9. luokan lyhytkurssi voi korottaa 8. luokan päättöarvioinnin arvosanaa.

1 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas osoittaa innostusta ja kiinnostusta musiikkiin sekä kehittää myönteistä minäkuvaansa musiikillisen ryhmän jäsenenä monipuolisia työtapoja käyttäen. (T1)

Oppilas tutustuu musiikkikäsitteisiin laulaen, soittaen, liikkuen, leikkien ja kuunnellen (T2,3)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Toiminnalliset työtavat ja leikit edistävät oppimisen iloa, vuorovaikutustaitoja ja vahvistavat edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen.(L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Yhdessä musisoiden oppilasta ohjataan toimimaan monimuotoisessa ympäristössä omaa kulttuuria kunnioittaen ja erilaisuutta ymmärtäen.(L2) Monilukutaito: Opetuksessa luodaan perustaa musiikin lukutaidolle.(L4)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Opetellaan yhteisiä pelisääntöjä ja vastuullista ryhmässä toimimista.(L7)

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- runsaasti lastenlauluja, kansanlauluja ja muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä
- helppoja äänenkäytön harjoituksia, melodiatoistot
- otetaan huomioon vuodenkiertoon, juhliin ja oppiaineisiin liittyvät laulut esim. aakkoslaulut

SOITTAMINEN

- rytmisoittimet, kaikurytmit
- mahdollisuuksien mukaan kantele, laattasoittimet
- kehosoitimet

MUSIIKKILIIKUNTA

- laulu- ja piirileikit
- kehosoitteimet ja lorut
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen

MUSIIKIN KUUNTELU

- oppilas harjoittelee keskittyntä kuuntelemista ja ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- kuunneltava ohjelmisto tukee opetettavia asiakokonaisuuksia

MUSIIKIN TUNTEMUS

- musiikin peruskäsitteistöön tutustutaan toiminnallisesti
- esim. taa, ti-ti, Z (neljäsosatauko), piano-forte, muoto (A-B-A), nopea-hidas
- tutustutaan erilaisiin soittimiin

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

2 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas keksii ja tuottaa musiikkia laulaen, soittaen, liikkuen, leikkien ja kuunnellen. (T4)

Oppilas tutustuu omaan kulttuuriperimäänsä ja opiskelee suomalaista kulttuuriperintöä musiikin keinoin. (T5)

Oppilas opiskelee musiikin merkintätapojen perusteita. (T6)

Oppilas opettelee toimimaan vastuullisesti yhteismusisointitilanteissa ympäristöä huomioiden. (T7)

Oppilas harjoittelee tavoitteiden asettamista, pitkäjänteistä harjoittelemista ja sen merkitystä musiikin oppimisessa. (T8)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Toiminnalliset työtavat ja leikit edistävät oppimisen iloa, vuorovaikutustaitoja ja vahvistavat edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen.(L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Yhdessä musisoiden oppilasta ohjataan toimimaan monimuotoisessa ympäristössä omaa kulttuuria kunnioittaen ja erilaisuutta ymmärtäen.(L2)

Monilukutaito: Opetuksessa luodaan perustaa musiikin lukutaidolle.(L4)

Oppilaat saavat TVT-kokemuksia mahdollisuuksien mukaan.(L5)

Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kannustetaan työskentelyyn ja sen tulosten arvostamiseen.(L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Opetellaan yhteisiä pelisääntöjä ja vastuullista ryhmässä toimimista.(L7)

Tehdään yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- runsaasti lastenlauluja, kansanlauluja ja muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä
- helppoja äänenkäytön harjoituksia, melodiatoistot
- opetellaan vuodenkiertoon, juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa **esim. Maamme-laulu, Suvivirsi**

SOITTAMINEN

- rytmisoittimet, kaikurytmit, **säestysostinato**
- jokin melodia- tai sointusoitin esim. kantele / laattasoittimet / nokkahuilu
- kehoisoittimet

MUSIIKKILIIKUNTA

- laulu- ja piirileikit
- kehoisoittimet ja lorut
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen

MUSIIKIN KUUNTELU

- oppilas harjoittelee keskittynyttä kuuntelemista ja ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- kuunneltava ohjelmisto tukee opetettavia asiakokonaisuuksia, **esim. Vivaldin Vuodenajat, Saint-Saensin Eläinten karnevaali**

MUSIIKIN TUNTEMUS

- musiikin peruskäsitteistöön tutustutaan toiminnallisesti syventäen ensimmäisellä luokalla opiskeltua
- syvennetään ensimmäisen luokan oppisisältöjä ja tutustutaan käsitteisiin **korkea- matala, nopea-hidas, kolmijakoinen- tasajakoinen**
- tutustutaan joihinkin **sinfoniaorkesterin** soittimiin

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

3 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas osallistuu yhteismusisointiin. (T1)

Oppilas oppii luontevaa äänenkäyttöä ja tutustuu erilaisiin soittimiin. (T2)

Oppilas ilmaisee itseään musiikkiliikunnan ja -leikkien avulla. (T3)

Oppilas saa elämyksellisiä kuuntelukokemuksia (T4)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä.(L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilas harjoittelee ilmaisemaan itseään musiikin keinoin ja esiintymään erilaisissa tilanteissa mahdollisuuksien mukaan. (L2)

Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kannustetaan työskentelyyn ja sen tulosten arvostamiseen. Oppilas ymmärtää tehtävänsä osana kokonaisuutta.(L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilas ymmärtää omien valintojensa ja tekojensa merkityksen itselleen ja ympäristölle.(L7)

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- **kansanlauluja, kalevalaisia lauluja ym. suomalaista laulustoa** sekä muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä
- helppoja äänenkäytön harjoituksia, **melodiatoistot, tutustutaan moniäänisyyteen esim. kaanoneiden avulla**
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi

SOITTAMINEN

- oppilas saa kokemuksia **melodia- ja soitusoitinten** esim. laattasoitinten / nokkahuilun / kanteleen / ukulelen ja rytmisoitinten käytöstä yhteissoitosta mahdollisuuksien mukaan
- kehosoitimet, myös yhteissoittoon valmistavina harjoituksina

MUSIIKKILIIKUNTA

- laulu- ja piirileikit, tanssit
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- **syketajun vahvistaminen**

MUSIIKIN KUUNTELU

- **tunnistaa erilaisia orkesterisoittimia**
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- **erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen**
- **tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin teoksiin esim. joku Sibeliuksen teos, Tšaikovskin Pähkinänsärkijä, Rautavaaran Cantus Arcticus, Prokofjevin Pekka ja susi**

MUSIIKIN TUNTEMUS

- **nuottiviivasto, nuottiavain**
- **puolinuotti, kokonuotti, vastaavat tauot**
- **nuottinimet C-duurissa**
- **dynamiikka esim. crescendo - diminuendo**
- kolmijakoinen - tasajakoinen

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja **kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin**
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

4 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Syvennetään edellisellä vuosiluokalla opiskeltuja taitoja:

Oppilas osallistuu yhteismusisointiin. (T1)

Oppilas osaa käyttää ääntään luontevasti ja tutustuu erilaisiin soittimiin. (T2)

Oppilas ilmaisee itseään musiikkiliikunnan ja -leikkien avulla. (T3)

Oppilas saa elämyksellisiä kuuntelukokemuksia (T4)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä.(L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilas harjoittelee ilmaisemaan itseään musiikin keinoin ja esiintymään erilaisissa tilanteissa mahdollisuuksien mukaan. (L2)

Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kannustetaan työskentelyyn ja sen tulosten arvostamiseen. Oppilas ymmärtää tehtävänsä osana kokonaisuutta.(L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilas ymmärtää omien valintojensa ja tekojensa merkityksen itselleen ja ympäristölle.(L7)

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- kansanlauluja, **Pohjoismaalaista laulustoa** sekä muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä, tehdään yhteistyötä ympäristöopin kanssa
- helppoja äänenkäytön harjoituksia, melodiatoistot, tutustutaan moniäänisyyteen esim. kaanoneiden avulla
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi

SOITTAMINEN

- oppilas saa kokemuksia melodia- ja sointusoitinten esim. laattasoitinten / nokkahuilun / kanteleen / ukulelen ja rytmisoitinten käytöstä yhteissoitosta mahdollisuuksien mukaan
- kehosoitimet, myös yhteissoittoon valmistavina harjoituksina

MUSIIKKILIIKUNTA

- laulu- ja piirileikit, tanssit
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- syketajun vahvistaminen

MUSIIKIN KUUNTELU

- tunnistaa erilaisia orkesterisoittimia
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen
- tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin teoksiin esim. joku Sibeliuksen teos, Tšaikovskin Pähkinänsärkijä, osia Vivaldin Vuodenajoista, **Griegin Peer Gynt**

MUSIIKIN TUNTEMUS

- nuottiviivasto, nuottiavain
- puolinuotti, kokonuotti

- nuottinimet C-duurissa
- dynamiikka esim. crescendo - diminuendo
- kolmijakoinen - tasajakoinen

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

5 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas opettelee improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. (T5)

Oppilas ilmaisee musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillista maailmaa sanoin, kuvin tai liikkeen avulla. (T6)

Oppilas opettelee ymmärtämään musiikin käsitteitä ja merkintätapoja musisoinnin yhteydessä. (T7)

Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia sekä fyysiseen että psyykkiseen hyvinvointiin sekä osaa huolehtia musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T8)

Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T9)

Laaja-alainen osaaminen

(L1) Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Oppimaan oppimisen taidot karttuvat, kun oppilaita ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan.

(L2) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen. Koulutyössä kannustetaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen.

(L3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista.

(L4) Monilukutaito: Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonnaisuutta.

(L5) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Pohditaan yhdessä, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan musiikin opiskelussa, ja miten sitä voi opiskelussa hyödyntää.

(L6) Työelämätaidot ja yrittäjyys: Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen.

(L7) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilaat oppivat arvioimaan median vaikutuksia ja käyttämään sen mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa.

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- ikäkaudelle sopivia lauluja eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista, **esim. Eurooppa**, tehdään yhteistyötä ympäristöopin kanssa
- **äänenhuolto, äänenmurros, äänityypit**
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi

SOITTAMINEN

- oppilas saa kokemuksia melodia- ja sointusoitinten, esim. kitara / basso / laattasoittimet / nokkahuilu / kantele / rytmisoittimet (myös rumpusetti), käytöstä yhteissoitossa
- kehosoitimet, myös yhteissoittoon valmistavina harjoituksina

MUSIIKKILIIKUNTA

- laulu- ja piirileikit, tanssit
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- syketajun vahvistaminen

MUSIIKIN KUUNTELU

- **kuulon huolto**
- tunnistaa erilaisia orkesterisoittimia
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen
- **esim. Sibelius Tuonelan joutsen, Valse Triste, Benjamin Britten Young person`s guide to orchestra, näyttämömusiikki esim. Maija Poppanen, W.A. Mozart Taikahuilu**

MUSIIKIN TUNTEMUS

- nuottiviivasto, nuottiavain
- nuottien aika-arvot ja tauot
- C-duuri, **b- ja fis-sävelet**
- **tempomerkinnät**
- **nuottikuvat, esim. segno, coda, maalit**
- sinfoniaorkesterin soittimet

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan uskonnon, elämäkatsomustiedon, ympäristöopin ja liikunnan kanssa
- yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa tutustuminen alueelliseen musiikkielämään
- musiikki mediassa

6 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

- Oppilas opettelee improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. (T5)
- Oppilasta ilmaisee musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillista maailmaa sanoin, kuvin tai liikkeen avulla. (T6)
- Oppilas ymmärtää musiikin käsitteitä ja merkintätapoja musisoinnin yhteydessä. (T7)
- Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia sekä fyysiseen että psyykkiseen hyvinvointiin sekä huolehtii musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T8)
- Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T9)

Laaja-alainen osaaminen

(L1) Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Oppimaan oppimisen taidot karttuvat, kun oppilaita ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan.

(L2) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen. Koulutyössä kannustetaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen.

(L3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista.

(L4) Monilukutaito: Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonnaisuutta.

(L5) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Pohditaan yhdessä, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan musiikin opiskelussa, ja miten sitä voi opiskelussa hyödyntää.

(L6) Työelämätaidot ja yrittäjäyys: Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen.

(L7) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilaat oppivat median vaikutuksia ja käyttämään sen mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- ikäkaudelle sopivia lauluja eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista, maailman musiikki, **esim. Afrikka, Aasia**, tehdään yhteistyötä esim. ympäristöopin kanssa
- äänenhuolto, äänenmurros
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi

SOITTAMINEN

- oppilas saa kokemuksia melodia- ja sointusoitinten, esim. kitara / basso / laattasoittimet / nokkahuilu / kantele / rytmisoittimet (myös rumpusetti), käytöstä yhteissoitossa mahdollisuuksien mukaan
- keho-soittimet, myös yhteissoittoon valmistavina harjoituksina

MUSIIKKILIIKUNTA

- laululeikit, tanssit
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- syketajun vahvistaminen

MUSIIKIN KUUNTELU

- kuulon huolto
- länsimaisen taidemusiikin historia pääpiirteittäin
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen
- **näyttämömusiikki esim. Oopperan kummitus, Sound of music**

MUSIIKIN TUNTEMUS

- nuottiviivasto, nuottiavain
- nuottien aika-arvot ja tauot
- C-duuri, b- ja fis-sävelet
- tempomerkinnot
- nuottikuvat, esim. segno, coda, maalit
- sinfoniaorkesterin soittimet

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita oppilaan ja ryhmän halukkuuden ja valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa ilmiöpohjalta
- yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa tutustuminen alueelliseen musiikkielämään
- musiikki mediassa

7 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas toimii rakentavasti musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä. (T1)

Oppilas kehittää äänenkäyttö- ja laulutaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä. (T2)

Oppilas kehittää edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin. (T3)

Oppilas tutustuu ääniympäristöönsä ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä keskustelee havainnoistaan. (T5)

Oppilas rakentaa luovaa suhdetta musiikkiin ja tutustuu improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn. (T6)

Oppilas tutustuu musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia. (T7)

Oppilas tarkastelee musiikkia taiteenlajina ja ymmärtää, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa. (T8)

Oppilasta opettelee keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa. (T9)

Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin. (T10)

Oppilas oppii huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T11)

Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettaa tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T12)

Laaja-alainen osaaminen

(L1) Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä musisoiminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittämistä. Oppilaalla on aktiivinen ote oppimisprosessissa.

(L2) Oppilaan oma kulttuuri-identiteetti kehittyy musiikkitoiminnassa ja sitä kautta oppilas oppii arvostamaan kulttuurien moninaisuutta.

(L3) Oppilaita ohjataan teknologian vastuulliseen käyttöön ja pohditaan siihen liittyviä kysymyksiä erityisesti musiikin näkökulmasta.

(L4) Oppilasta kannustetaan hyödyntämään musiikin opiskelussa omia vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä samalla, kun hänelle tarjotaan mahdollisuuksia tutustua laaja-alaisesti musiikin kirjoon. Tutkitaan, millaisissa eri muodoissa musiikkia tulkitaan ja tuotetaan. Opetellaan itsenäisen tiedonhankinnan tapoja ja lähdekriittisyyttä.

(L5) Oppilaat oppivat hahmottamaan TVT:n merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

(L6) Oppilaat oppivat ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista. Koulussa harjaannutaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Yhteisessä työssä jokainen oppilas voi hahmottaa oman tehtävänsä osana kokonaisuutta.

(L7) Oppilaat pohtivat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä kysymyksiä. Ymmärretään, että musiikki on aika- ja paikkasidonnaista. Ymmärretään yhteyden muihin oppiaineisiin, kuten historiaan ja kuvataiteisiin. Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- **erilaiset äänenkäyttötavat, esim. laulaminen mikrofonin**
- äänenmurros ja äänihuolto, mahdollista yhteistyötä esim. biologian, terveystiedon, fysiikan kanssa
- ikäkaudelle sopivia lauluja eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista

SOITTAMINEN

- **tutustutaan bändisoittimiin ja niiden soittoperusteisiin**
- **harjoitellaan vastuullista yhteismusisointia ryhmän jäsenenä**
- harjoitellaan erilaisia rytmejä keho- ja rytmisoittimin, mahdollinen yhteistyö liikunnanopetuksen kanssa
- **opetellaan PA-tekniikan perusteita**

MUSIIKIN KUUNTELU JA TUNTEMUS

- **analyytinen kuuntelu**
- **kuuntelukasvatus, kriittisyys-suvaitsevaisuus**
- kuuntelukokemuksen sanallistaminen
- **musiikki eri aikoina esim. taidemusiikki, iskelmä, kansanmusiikki, rock, jazz**

LUOVA TUOTTAMINEN

- tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä esim. kuvataiteen, historian, äidinkielen, liikunnan kanssa
- rohkaistaan omaan musiikilliseen keksintään
- TVT-tekniikan mahdollinen hyödyntäminen ja **TVT- etiikka esim. tekijänoikeudet**

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan terveystiedon, uskonnon, elämäntietämystiedon, biologian ja liikunnan kanssa

- yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa tutustuminen alueelliseen musiikkielämään
- musiikki mediassa

SISÄLTÖALUEET 7-LUOKKA

- erilaiset soitin- ja laulukokoonpanot, konserttietiketti
- äänityypit (äänialat)
- kuulohuolto ja äänenmurros
- musiikin muodot ja nuottikuvan hahmottaminen, keskeiset merkinnät
- opetellaan esiintymis- ja yleisökäyttäytymistä
- tutustutaan eri maanosien musiikkeihin
- **Sibelius ja aikalaiset, Suomen musiikin kultakausi**
- **tutustutaan blues-kaavaan**

8 VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet

Oppilas toimii rakentavasti musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä. (T1)
 Oppilas kehittää äänenkäyttö- ja laulutaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä. (T2)
 Oppilas kehittää edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin. (T3)
 Oppilas tutustuu ääniympäristöönsä ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä keskustelee havainnoistaan. (T5)
 Oppilas rakentaa luovaa suhdetta musiikkiin ja tutustuu improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn. (T6)
 Oppilas tutustuu musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia. (T7)
 Oppilas tarkastelee musiikkia taiteenlajina ja ymmärtää, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa. (T8)
 Oppilasta opettelee keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa. (T9)
 Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin. (T10)
 Oppilas oppii huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T11)
 Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettaa tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T12)

Laaja-alainen osaaminen

(L1) Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä musisoiminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittämistä. Oppilaalla on aktiivinen ote oppimisprosessissa.
 (L2) Oppilaan oma kulttuuri-identiteetti kehittyy musiikkitoiminnassa ja sitä kautta oppilas oppii arvostamaan kulttuurien moninaisuutta.
 (L3) Oppilaita ohjataan teknologian vastuulliseen käyttöön ja pohditaan siihen liittyviä kysymyksiä erityisesti musiikin näkökulmasta.
 (L4) Oppilasta kannustetaan hyödyntämään musiikin opiskelussa omia vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä samalla, kun hänelle tarjotaan mahdollisuuksia tutustua laaja-alaisesti musiikin kirjoon. Tutkitaan, millaisissa eri muodoissa musiikkia tulkitaan ja tuotetaan. Opetellaan itsenäisen tiedonhankinnan tapoja ja lähdekriittisyyttä.
 (L5) Oppilaat oppivat hahmottamaan TVT:n merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

(L6) Oppilaat oppivat ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista. Koulussa harjaannutaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Yhteisessä työssä jokainen oppilas voi hahmottaa oman tehtävänsä osana kokonaisuutta. (L7) Oppilaat pohtivat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä kysymyksiä. Ymmärretään, että musiikki on aika- ja paikkasidonnaista. Ymmärretään yhteyden muihin oppiaineisiin, kuten historiaan ja kuvataiteisiin. Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- erilaiset äänenkäyttötavat, esim. laulaminen mikrofoniin
- äänenmurros ja äänihuolto, mahdollista yhteistyötä esim. biologian, terveystiedon, fysiikan kanssa
- ikäkaudelle sopivia lauluja eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista

SOITTAMINEN

- bändisoittotaitojen syventäminen
- harjoitellaan vastuullista yhteismusisointia ryhmän jäsenenä

MUSIIKIN KUUNTELU JA TUNTEMUS

- analyttinen kuuntelu
- kuuntelukasvatus, kriittisyys-suvaitsevaisuus
- kuuntelukokemuksen sanallistaminen
- **rock-musiikin eri tyylit**
- näyttämömusiikki (alakoulun oppiainesta syventäen)

LUOVA TUOTTAMINEN

- tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä esim. kuvataiteen, historian, äidinkielen, liikunnan kanssa
- rohkaistaan omaan musiikilliseen keksintään
- TVT-tekniikan mahdollinen hyödyntäminen ja TVT- etiikka esim. tekijänoikeudet

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan terveystiedon, uskonnon, elämäkatsomustiedon, biologian ja liikunnan kanssa
- yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa
- tutustuminen alueelliseen musiikkielämään
- musiikki mediassa

SISÄLTÖALUEET 8-LUOKKA

rock-musiikin historia

näyttämömusiikki